

**UCHWAŁA NR III/11/18
RADY MIEJSKIEJ W GRODKOWIE**

z dnia 19 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Grodków na 2019 rok

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) Rada Miejska w Grodkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Grodków na 2019 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodkowa.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jadwiga Demska

Załącznik do uchwały Nr III/11/18
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 19 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok

Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce jest około 900 tysięcy osób uzależnionych. Ustalenie takiego rozpoznania wymaga wnikliwej analizy objawów. Większość uzależnionych bagatelizuje problem, próbując uzasadnić i zracjonalizować swoje picie. Osoby te jako przyczynę zwykle podają jako nadmierny stres i konieczność „zrelaksowania się”, zmęczenie, napięcia w relacjach z otoczeniem, pragnienie dodania sobie odwagi, czy w końcu-bezsenność. Uzależnieni od alkoholu często wskazują inne osoby pijące więcej lub częściej, jako te, które mają rzeczywisty problem alkoholowy. Obraz osoby uzależnionej od alkoholu – jako niepracującej, zaniedbanej higienicznie, pijącej codziennie, będącej nieustannie pod wpływem tej używki, nierzadko bezdomnej – jest w ich przekonaniu jedynym możliwym wzorem typowego „alkoholika”. Dlatego niespełnienie takich kryteriów wyklucza według wielu uzależnionych istnienie problemu z alkoholem. Rzeczywistość wskazuje jednak, że mimo problemowego picia, wiele osób może długo zachowywać pozory prawidłowego funkcjonowania, utrzymywać pracę, relacje towarzyskie, pozostawać w związkach. Fakt uzależnienia doprowadza jednak nieuchronnie do destrukcji kolejnych aspektów życia. Powoduje wiele szkód społecznych, np.: przestępczość, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. W związku z tym, działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Celem tych działań jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol, w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, czyli np. osób uzależnionych, dzieci wychowujących się w takich rodzinach. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol, powinny być skierowane do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grodków. Przy opracowaniu niniejszego programu, uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Diagnoza problemów alkoholowych.

W 2018 r. wśród mieszkańców Gminy Grodków została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Diagnoza opisuje zarówno rodzaj, jak i skalę występowania określonych problemów społecznych, m.in. problemów związanych z alkoholem. Diagnoza została opracowana przy pomocy kwestionariuszy ankietowych rozdawanych oraz komputerowych, metoda ta uznawana jest za najskuteczniejsze w tym przypadku narzędzie badawcze. Wśród grupy reprezentatywnej znaleźli się: dorośli – kobiety i mężczyźni, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów, oraz sprzedawcy napojów alkoholowych.

Respondenci zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii dotyczącej stopnia występowania poszczególnych zagrożeń społecznych, które są lub mogą być obecne na terenie Gminy. Największe problemy mieszkańcy Gminy wskazują te, związane z alkoholizmem, narkomanią, kryzysami rodzinnymi oraz zanieczyszczeniem środowiska. Alkoholizm oraz narkomania zostały wskazane jako problem bardzo poważny przez kolejno 22% i 18% badanych. Z kolei kryzysy rodzinne oraz zanieczyszczenie środowiska to bardzo poważne problemy dla 18% oraz 15%. Zjawiska alkoholizmu, kryzysu rodzinnego oraz narkomanii są często ze sobą powiązane a nawet wynikają jedno z drugiego, np. konsekwencją alkoholizmu są trudne relacje rodzinne oraz odwrotnie. Często także ludzie w ciężkich sytuacjach rodzinnych, z poczucia

bezsilności, bezradności, obniżonej samooceny sięgają po alkohol. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Alkoholizm jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Jedno z pytań ankietowych dotyczyło wieku, w jakim powinno się mieć możliwość zakupu napojów alkoholowych. 56% respondentów uznało, że należy podnieść granicę wieku, od którego ma się prawo do zakupu alkoholu do 22 lat, jest to większość badanych. Możliwość kupna alkoholu od 18 roku życia popiera 42% osób biorących udział w badaniu ale pozostała 2% ankietowanych uznało, że nawet osoby mające skończone zaledwie 16 lat powinni mieć legalny i swobodny dostęp do alkoholu. Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobic i stosowania wulgaryzmów. Dlatego respondentów poproszono o określenie, jak osoby pijące alkohol wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy. 54% ankietowanych stwierdziło, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania stanowią zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. 28% badanych uznało, że osoby nadużywające alkoholu mogą stanowić zagrożenie dla innych i wpływają na zmniejszenie się poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy. 18% nie ma zdania na ten temat. Następnie mieszkańcy zostali zapytani o powody, jakie kierują osobami sięgającymi po alkohol. Wśród powodów spożywania alkoholu najczęściej osób, bo aż 36% ankietowanych, wskazało chęć wyluzowania się. Z kolei według 27% jest to chęć zapięcia problemów, co może oznaczać, że zdaniem dużej grupy ankietowanych alkohol jest spożywany ze względu na jego wpływ na świadomość i postrzeganie otaczającej rzeczywistości. 18% respondentów uznało, że najczęstszym powodem jest brak możliwości spędzania czasu w inny sposób. 6% stwierdziło, że najczęściej jest to presja ze strony znajomych. W grupie, w której przeważająca liczba osób pije alkohol łatwiej poddać się ich namowom, zwłaszcza jeżeli są to nasi przyjaciele lub dobrzy znajomi. 2% ankietowanych ich nie ma zdania na ten temat.

Kolejnym blokiem tematycznym były pytania związane z problemem alkoholowym skierowane do młodzieży szkolnej. W pierwszym pytaniu uczniowie oceniali prawdziwość zdania „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce”. 69% zdaje sobie sprawę, że alkohol bez różnicy na procent jego zawartości, jest ta samą substancją, wywołującą takie same skutki, jednak według pozostałych 31% jest zupełnie inaczej i nie uważają piwa oraz alkoholu w nim zawartego za taki sam jak na przykład w wódce. Co interesujące, w badaniach ogólnopolskich odsetek osób uznających powyższe zdanie za prawdziwe wzrasta wraz z wiekiem. Kolejnym pytaniem było w jakiej sytuacji pierwszy raz spróbowałeś alkoholu? Najczęściej inicjacja alkoholowa wśród uczniów miała miejsce w domu, takiej odpowiedzi udzieliło 46% badanych. Kolejna grupa uczniów wskazano, iż miało to miejsce podczas wakacji – 34%. Wiąże się to na pewno z mniejszą kontrolą młodzieży w czasie wakacji, dużą ilością czasu wolnego oraz łatwym dostępem do alkoholu (dom). Nieco mniej wskazało jako taką sytuację pobyt w szkole lub w pubie czy na dyskotecę. W dalszej kolejności młodzież odpowiadała na pytanie dotyczące tego, czy ktoś namówił ich do spróbowania alkoholu. W przypadku inicjacji alkoholowej większość respondentów - 82% uczniów twierdzi, że należała ona do nich samych. 7% wskazuje, że spróbowało alkoholu za namową kolegów lub koleżanek a 5% za namową rodziny. Nieliczni, bo 3% zrobili to pod wpływem nieznanym lub nowo poznanych znajomych. Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości picia alkoholu. Wśród ogółu badanej młodzieży najczęściej, ponieważ aż 31% przyznaje, że pije alkohol parę razy w roku. 7% uczniów spożywa napoje alkoholowe raz w miesiącu, 2% kilka razy w miesiącu. Tyle samo przyznaje, że ma to miejsce raz na tydzień. 1% twierdzi, że zdarza się to kilka razy w tygodniu. Ankietowanym zadano też pytanie o to, czy kupowali kiedykolwiek alkohol samodzielnie. W grupie uczniów objętych badaniem 4% przyznało, że zdarzyło się to ponad 20 razy. 5% stwierdziło, że było to 1-2 razy, 3% - od 3 do 5 razy, 2% badanych odpowiedziało, że 6-10 razy. Znajac rolę rodziny w kształtowaniu postaw młodego pokolenia uznano, że opiekunowie mają istotny wpływ na kształtowanie opinii oraz postaw młodych ludzi względem substancji psychoaktywnych. W ankiecie skierowanej do uczniów postanowiono zapytać ich o reakcje rodziców, na powrót dziecka do domu pod wpływem alkoholu (jeśli taka sytuacja miała miejsce). Zdecydowana większość badanej młodzieży zadeklarowała, że taka sytuacja, w której pojawili by się w domu w stanie upojenia alkoholowego, nie miała miejsca. Niepokojący jednak może być znaczny odsetek rodziców, opiekunów, którzy zorientowali się, iż ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu – 15% lub nie podjęli reakcji – 4%. Stan upojenia alkoholowego jest bardzo łatwy do rozpoznania i ciężko nie zauważyć jego symptomów. To, że zostały one zignorowane bądź niezauważone, może wskazywać na brak wystarczającej pieczy rodzicielskiej lub niepewność w zakresie kompetencji wychowawczych. Inna ewentualność to znaczne przyzwolenie społeczne na nadużywanie alkoholu przez nieletnich, wskazujące na brak wystarczającej świadomości konsekwencji takich zachowań.

2. Podsumowania i wnioski.

Młodzi mieszkańcy Gminy Grodków postrzegają problemy przed jakimi stoi lokalna społeczność w następujący sposób:

- 1) wolny czas młodzieży wykorzystuje głównie na aktywność towarzyską. Wysoko plasuje się również korzystanie z komputera a w dalszej kolejności uprawianie sportu;
- 2) 26% badanych spędza przy komputerze 3-5 godzin dziennie, a 17% ponad 5 godzin, co może być przyczyną do niepokoju. Wskazuje to, że warto wspierać młodych ludzi w możliwie jak najbardziej zrównoważonym wykorzystywaniu komputerów i Internetu. Wskazane jest również podjęcie działań profilaktycznych w tym obszarze. Szczególnie, że spora część badanych – 48% deklaruje doświadczenia przemocy w Internecie. To dodatkowo wzmacnia rekomendację o prowadzeniu działań na rzecz bezpiecznego korzystania z sieci;
- 3) problem przemocy jest obecny nie tylko w świecie wirtualnym. Pewna część uczniów deklaruje brak poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jednak 83% badanych czuje się w niej zdecydowanie bezpiecznie. 13% z nich wskazuje, że przemoc w ich szkołach to niemal codzienność, a 12% przyznało, że zostało w szkole pobite. Ponad 16% respondentów była zmuszana przez rówieśników do zrobienia czegoś, na co nie mieli ochoty. Wskazuje to na istnienie problemu. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że zajęcia profilaktyczne w tej dziedzinie prowadzone są często, jednak nie przynoszą oczekiwanych skutków. Warto zastanowić się nad innymi metodami zapewnienia uczniom bezpieczeństwa i spokoju w szkołach;
- 4) badana młodzież darzy dorosłych zaufaniem, w tym nauczycieli, o czym świadczy fakt, że w przypadku zaobserwowania negatywnych, agresywnych zachowań, spory odsetek zwróciłby się właśnie do nich o pomoc;
- 5) relacje w domu badani określają zazwyczaj jako bardzo dobre i dobre, większa część rodziców badanych uczniów razi sobie z wychowaniem dzieci bez uciekania się do stosowania kar. Niemal połowa rodziców ogranicza się do różnego rodzaju zakazów.
- 6) ofiarami przemocy fizycznej pada w domu około 9% młodych ludzi. Pomimo wielu kampanii społecznych przemoc wobec dzieci wciąż istnieje;
- 7) deficyt w kontaktach z rodzicami w 17% dotyczył możliwości przeprowadzania szczerych rozmów, spędzania czasu razem oraz więcej wzajemnego zrozumienia. 29% uznało relacje za wystarczająco dobre;
- 8) pod względem teoretycznej znajomości alkoholu oraz skutków jego nadużywania młodzi mieszkańcy wykazują sporą wiedzę, co może wynikać z ilości zajęć profilaktycznych przeprowadzonych w szkołach. Mimo to jednak aż 36% uczniów określiło jak prawdziwe zdanie: „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce”;
- 9) mimo sporej wiedzy teoretycznej alkohol jest obecny środowisku młodzieży. 77% uczniów zna takie osoby, które spożywają alkohol, a 25% badanych twierdzi, że pije niemal większość ich znajomych;
- 10) największa liczba badanych pierwszy raz napiła się alkoholu na wakacjach, tak twierdzi 42% badanych. Alkohol po raz pierwszy bardzo często jest również pity w domach. Ponadto 20% rodziców nie zorientowało się, że ich dziecko wróciło do domu nietrzeźwe, a blisko 4% nie zareagowało na ten fakt. Potwierdza to tezę, że brak kontroli i dostęp do alkoholu jest największym czynnikiem ryzyka;
- 11) 28% uczniów biorących w badaniu paliło papierosy, a 32% uważa, że jest to modne. Podobnie jak w przypadku alkoholu, młodzież wskazuje na łatwość samodzielnego zakupu wyrobów tytoniowych oraz sama wykazuje zainteresowanie spróbowaniem papierosów;
- 12) tak wysokie wartości spożytego alkoholu czy papierosów nakazują czujność pod kątem przestrzegania zasad związanych z niesprzedawaniem obu tych kategorii produktów nieletnim;
- 13) 74% badanej młodzieży oświadczyło, że nie zna osób, które rozprowadzają narkotyki. 6% deklaruje, że takie osoby znajdują się w ich środowisku szkolnym. 8% badanych deklaruje, że ma za sobą pierwszy kontakt z narkotykami. Najpopularniejszym narkotykiem podobnie jak w całym kraju a nawet Europie jest marihuana. Jej używanie deklaruje 58% ankietowanej młodzieży, która kiedykolwiek próbowała używek;

- 14) dostęp do narkotyków, zmniejszony zakres kontroli a także panujące wśród młodzieży przekonanie o braku szkodliwości używania marihuany są największymi czynnikami ryzyka. Ponadto młodzież w 54% nie została namówiona do spróbowania narkotyku, a sama wyraziła zainteresowanie;
- 15) pomimo działań Gminy w dziedzinie profilaktyki w szkołach, nadal istnieje potrzeba prowadzenia akcji, programów, warsztatów profilaktycznych, dotyczących spożywania i nadużywania alkoholu, wyrobów tytoniowych i narkotyków, w szczególności skupiających się na negatywnym wpływie ma zdrowie osób zażywających je w młodym wieku;
- 16) na podstawie dokonanej diagnozy należałoby także wdrożyć do szkół zajęcia dodatkowe, na które wskazuje młodzież, a które są zgodne z jej zainteresowaniami. Odwrócenie uwagi od substancji psychoaktywnych i promowanie zdrowego stylu życia z pewnością są częścią profilaktyki.

3. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodkowie. Jest to zespół, w skład którego wchodzi osoby delegowane ze środowisk profesjonalnych, do koordynacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół tworzy wójt, burmistrz albo prezydent miasta, powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych.

Do głównych celów i zadań Zespołu należą:

- 1) budowanie lokalnego systemu jakości opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 2) zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny ma możliwość tworzenia grup roboczych. W skład grupy roboczej wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, a także psycholog lub terapeuta pracujący z osobami doświadczającymi przemocy lub stosującymi przemoc, jeśli zachodzi potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista. Przedstawiciele grupy roboczej spotykają się zarówno z osobami doświadczającymi przemocy jak i stosującymi przemoc i we współpracy z rodziną pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

4. Formy udzielanej pomocy w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla osób dotkniętych przemocą domową oraz problemem alkoholowym:

Ilość zanotowanych i załatwionych spraw – 57, w tym m.in.:

- 1) ilość spraw związanych z nadużywaniem alkoholu – 38;
- 2) ilość spraw związanych z przemocą – 5;
- 3) ilość wniosków o alimenty – 26;
- 4) ilość spraw związanych z eksmisją – 1;
- 5) ilość spraw o rozwód – 18;
- 6) ilość porad dot. problemów opiekuńczo-wychowawczych – 4;
- 7) ilość spraw związanych z udzieleniem informacji w sprawie złożenia wniosku o leczenie odwykowe, psychiatryczne bez zgody osoby wymagającej pomocy – 1;
- 8) ilość porad prawnych, motywacyjnych, socjalnych – 57.

5. Podmioty umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

Na terenie gminy Grodków istnieje wiele instytucji i organizacji, które realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wśród nich należy wymienić:

- 1) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej, w strukturze którego działa Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3) Centrum Psychologii Zdrowia DORMED – oddział w Grodkowie;
- 4) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą domową oraz problemem alkoholowym;
- 5) Stowarzyszenie Abstynenckie "NOWE ŻYCIE", przy którym działa grupa samopomocowa "AA";
- 6) placówki wsparcia dziennego – świetlice, zlokalizowane przy publicznych szkołach podstawowych w Grodkowie przy PSP nr 3, w Jędrzejowie, Kopicach, Kolnicy i Gnojnej;
- 7) Komisariat Policji;
- 8) Straż Miejską;
- 9) placówki oświatowe i kulturalne;
- 10) organizacje pozarządowe.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- 1) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 3) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami rady gminy, dotyczących limitu oraz lokalizacji punktów sprzedaży, w których sprzedawane są napoje alkoholowe;
- 4) kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych;
- 5) uczestniczenie w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.

W roku 2018 do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wpłynęło 51 wniosków, dotyczących objęcia leczeniem odwykowym (stan na 31.10.2018 r.) Wysłano 230 wezwań na posiedzenie gminnej komisji. Komisja przeprowadziła rozmowy z 71 osobami w sprawie leczenia odwykowego. Ponadto komisja skierowała akta 6 osób na drogę postępowania sądowego, celem zastosowania obowiązku leczenia odwykowego. Komisja pozytywnie zaopiniowała 16 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

6. Cel główny Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Celem głównym jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych skutków, wynikających przede wszystkim z nadużywania alkoholu oraz występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz z podejmowanych innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Grodków oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

7. Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel strategiczny wynika z przyjętych celów szczegółowych. Dla ich określenia wykorzystano w niniejszym programie zapisy Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.

W związku z powyższym Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma następujące cele szczegółowe:

- 1) **zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z nadużywaniem napojów alkoholowych, paleniem wyrobów tytoniowych oraz przemocy w rodzinie, poprzez:**
 - a) prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz palenia wyrobów tytoniowych,
 - b) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, szczególności z problemem alkoholowym;
- 2) **szkolenie kadr, poprzez:**
 - a) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
- 3) **skuteczne egzekwowanie przepisów prawa, poprzez:**
 - działania służb oraz innych podmiotów i osób mających na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 4) **zadania profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych, realizowane poprzez:**
 - a) prowadzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, które biorąc pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży,
 - 2) upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,
 - 3) wzmacnianie oferty pomocy psychologicznej, opiekuńczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
 - 4) upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród dorosłych;
- 5) **redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa, poprzez:**
 - a) wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
 - b) zwiększenie dostępności i podniesienia jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie;
 - 3) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powyższe cele, które określa Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020, będą wykonywane poprzez realizację zadań, wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

8. Szczegółowe zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- 1) Wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej.
- 2) Edukacja osób z problemem alkoholowym w ramach uzyskiwania specjalistycznej pomocy.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Zwiększenie dostępności do pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, a w szczególności dla osób doznających i stosujących przemoc poprzez prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.
- 2) Podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez udział oraz organizowanie szkoleń, konferencji.
- 3) Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych, w placówkach wsparcia dziennego - świetlicach oraz prowadzących zajęcia profilaktyczne z młodzieżą.
- 4) Wspieranie działań interwencyjnych i edukacyjnych, skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 5) Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy poprzez udział w szkoleniach, kampaniach.
- 6) Współpraca z Poradnią Odwykową „DORMED” w Grodkowie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Policją, sądem, kuratorami, szkołami, organizacjami pozarządowymi w sprawach uzależnienia oraz przemocy w rodzinie.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Prowadzenie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- 2) Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego – świetlic dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 3) Finansowanie programów, szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą, rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców oraz wychowawców, pedagogów i psychologów.
- 3) Finansowanie posiłków i innych form dożywiania dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 4) Finansowanie zatrudnienia pracowników prowadzących zajęcia sportowe w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
- 5) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 6) Upowszechnianie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, przemocy w rodzinie przez zakup i dystrybucję wśród różnych adresatów materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, czasopism, ulotek i innych przedmiotów o charakterze profilaktycznym.
- 7) Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
- 8) Dopuszczenie miejsc do prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
- 9) Wspieranie i organizowanie przedsięwzięć propagujących ideę trzeźwego oraz zdrowego stylu życia, poprzez imprezy o charakterze edukacyjnym, artystycznym, sportowym, rekreacyjnym.
- 10) Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

- 11) Organizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (dotacja).
- 11) Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży propagującego ideę trzeźwego oraz zdrowego stylu życia (dotacja).
- 12) Realizacja zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w trybie pozakonkursowym.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Współpraca z Poradnią Odwykową „DORMED”, grupami samopomocowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wspierających profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3) Propagowanie idei trzeźwości wśród osób potrzebujących wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnienie lokalu na organizowanie spotkań.

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 2) Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, w przypadkach przewidzianych ustawą, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz innych działań Gminnej Komisji.

9. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdy udział w posiedzeniu komisji i kontrolach placówek sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości 7-krotnej diety przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju obowiązującej w 2019 roku. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji jest wypłacane na podstawie imiennej listy obecności.

10. Finansowanie programu.

Środki na realizację niniejszego Programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.